

Zin

Cordaid

Donateursmagazine
nr.3 september 2023

Zaïre Krieger:
'Neem je eigen
verantwoor-
delijkheid'

Menstruatie-armoede
in Nederland
en Bangladesh

Speel het ganzenbord-
spel en ontdek hoe
Cordaid helpt

geven

Shenita gaat weer
naar school

'Nu werk ik aan
mijn droom:
dokter worden'

DAAROM

WIE: Kerubino Cael Kong, laborant in het ziekenhuis in Bentiou, in de provincie Unity in Zuid-Soedan.

WAT: Cordaid heeft het ziekenhuis uitgerust met een microscoop en een GeneXpert, een machine die de kans om tbc en andere infectieziekten op te sporen aanzienlijk vergroot.

WAAROM: Door gebrek aan schoon water, voedsel en hygiëne ontstaan grote gezondheidsrisico's en kunnen dodelijke infectieziekten, zoals tbc, zich snel verspreiden. De ziekte treft vooral mensen met een zwak immuunsysteem, zoals

hiv-patiënten, die daardoor nog meer risico lopen om ernstig ziek te worden en te overlijden. Daarom ondersteunt Cordaid gezondheidsinstellingen die de tbc- en hiv-zorg integreren.

HOE: Kerubino vertelt: 'Ik ben blij met de nieuwe apparatuur. Voordat we machines hadden, konden we alleen de diagnose stellen op basis van symptomen en lichamelijk onderzoek. Met de microscoop en de GeneXpert-machine zijn we veel zekerder van onze zaak. En kunnen we bijdragen aan de verbetering van de gezondheidszorg die hier zo hard nodig is.' ■

FOTOGRAFIE: ADRIANA PAREJO PAGADOR

Zin *geven*

CORDAID

3

Inhoud

Nr.3 september 2023

De thema's van Cordaid herkent u aan deze pictogrammen:

 GEZONDHEIDSZORG
Iedereen heeft recht op goede basis gezondheidszorg. We werken aan betaalbare en bereikbare gezondheidszorg voor iedereen.

 NOODHULP
We bieden noodhulp aan mensen die getroffen zijn door rampen, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren.

 VOEDSEL EN INKOMEN
We zetten ons in het opbouwen van duurzaam levensonderhoud en het creëren van banen.

 ONDERWIJS
Een kind dat onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst. Daarom investeren we in goed onderwijs voor zowel jongens als meiden.

 VEILIGHEID EN RECHT
We zoeken met mensen, gemeenschappen en overheden naar duurzame oplossingen voor conflicten, onrechtvaardigheid en onveiligheid.

 ARMOEDEBESTRIJDING IN NL
In Nederland steunen we ook mensen die het moeilijk hebben, zoals dak- en thuislozen en mensen met schulden.

 KLIMAAT
In veel projecten helpen we mensen zich aan te passen aan het klimaat of om verdere klimaatverandering tegen te gaan.

 GELIJKHEID
Niet alle mensen worden gelijk behandeld. In onze projecten zorgen we ervoor dat juist achtergestelde groepen ook participeren.

'Hoe nu verder in Turkije en Syrië?'

'In mei bezocht ik het aardbevingsgebied in Turkije, om partnerorganisaties en onze noodhulpprojecten te bezoeken. Dankzij Giro555 kan Cordaid 12 miljoen euro besteden aan noodhulp en herstel na de aardbeving in Turkije en Syrië. Ons geld gaat vooral naar Syrië, waar de uitdagingen nog groter zijn. In Turkije heeft de overheid in en nabij de getroffen steden al snel container- en tentenkampen neergezet. Maar in kleinere steden en op het platteland in Turkije zijn sommige groepen lastiger te bereiken, zoals Syrische vluchtelingen of Roma. Zij zitten in tenten of geïmproviseerde kampen zonder (goed) water en sanitaire voorzieningen. Cordaid en partners geven noodhulp aan deze mensen en aan getroffen in Syrië. De volgende uitdaging is: hoe verder hierna? Kunnen getroffen hun bestaan weer opbouwen? Welke hulp kunnen we ze daarbij geven? Met deze vragen zijn we nu bezig.' Lees op pagina 11 meer over onze hulp.

INGE LEUWERINK, NOODHULPEXPERT

COLOFON

Zin geven is het donateursmagazine van Cordaid. Het blad verschijnt twee keer per jaar.

Adres Cordaid: Grote Marktstraat 45, 2511 BH Den Haag

Ibannummer: NL571NGB0000000934

Concept: Maters en Hermesen Journalistiek

Hoofdredactie: Cordaid

Tekst: Cordaid; Maters en Hermesen Journalistiek

Vormgeving: Maters en Hermesen Vormgeving

Drukwerk: Printman Made

Lithografie: Studio Boon

Wilt u in gesprek met ons, dan staan wij u graag te woord, ook over vragen die met het magazine te maken hebben. U kunt reageren door een mail te sturen naar info@cordaid.nl. Ook kunt u bellen met onze servicedesk, tijdens kantooruren: 070-3136233.

6 Bloeiende akkers in Irak

Boeren leren efficiënter omgaan met water

De Toegift Cordaid regelt alles 21

Speel mee en ontdek hoe we het verschil maken

Bea ten Tusscher: 'Laat mensen zelf bepalen wat goed voor ze is'

GEZONDHEIDSZORG IN ZUID-SOEDAN

Cordaid is werkzaam in zes van de tien Zuid-Soedanese provincies

- Ondersteuning van 136 gezondheidscentra
- Opleiding van medisch personeel
- Levering van medicijnen tegen hiv en tbc
- Laboratoria worden uitgerust met apparatuur om goede diagnose te kunnen stellen

VERDER P2 Daarom **P4** Opstokers **P5** Groeten uit het Papiercafé **P10** Vraag het Simone **P11** Concreet **P14** Ontdek de wereld **P16** Gratis maandverband op school **P18** Interview Zaire Krieger **P24** De spreuk van Niloufar Rahim, Afghaanse arts in Nederland

Op cover: Cordaid zorgt voor beter onderwijs in Oeganda. **Fotografie:** Niels van Laar

Gezondheidszorg Ethiopië sterk verbeterd

In Ethiopië heeft Cordaid sinds 2015 flink geïnvesteerd in de gezondheidszorg, zowel in ziekenhuizen als in kleinere klinieken en gezondheidspos-ten in afgelegen gebieden. Vooral bij deze laatste twee komen hoofdzakelijk (zwan-gere) vrouwen en moeders met hun jonge kinderen; voor controles, inentingen en voorlichting over gezinsplan-ning. Resultaat: moeder- en kindsterfte is enorm gedaald en meer mensen weten de ziekenhuizen, klinieken en posten te vinden.

2015:

1 ziekenhuis; 8 klinieken;
125.998 mensen bereikt

2018:

2 ziekenhuizen;
23 klinieken;
488.556 mensen bereikt

2019:

6 ziekenhuizen;
87 klinieken;
122 gezondheidspos-ten;
2.442.695 mensen bereikt

2021:

11 ziekenhuizen;
165 klinieken;
737 gezondheidspos-ten;
4.296.485 mensen bereikt

2022:

12 ziekenhuizen;
172 klinieken;
769 gezondheidspos-ten;
4.556.485 mensen bereikt

Betty uit Oeganda zet eigen onderneming op

In Oeganda ondersteunt Cordaid 700 jonge ondernemers om een eigen onderneming op te zetten. Betty Wangoich (21) is een van hen. Ze woont in Malara, een gemeenschap van koffieboeren. 'Ik ben vorig jaar in de koffie-branchegegaan en kreeg van de trainers van Cordaid goede informatie over de waarde-keten van koffie en hoe ik daar baat bij kan hebben. Ik heb nu 700 planten en ik plant er

nog steeds meer. Maar ik heb ook geleerd dat je niet afhankelijk moet zijn van één gewas. Tijdens de opleiding werden we aangemoedigd om met gemengde landbouw te starten. Koffieoogst heeft tijd nodig om te rijpen. Door bijvoorbeeld ook bananen te telen, kunnen we voorzien in onze voedselbehoefte. Ik ben blij met deze kans om in mijn eigen levenson-derhoud te voorzien.'

Zonder vrouwen geen vrede

Sinds een aantal jaar is Cordaid trotse partner van het Women, Peace & Humanitarian Fund. Via dit fonds ondersteunt Cordaid vrouwenorganisaties in

conflictgebieden zodat zij kunnen deelnemen aan vredeprocessen. In onder meer de Democratische Republiek Congo en Zuid-Soedan zorgen we ervoor dat vrouwen

veel meer invloed krijgen. Vredesprocessen waar vrouwen een actieve bijdrage aan leveren, zijn veel duurzamer gebleken dan wanneer er alleen mannen aan tafel zitten. Zo werd dankzij het werk van onze Congolese partner de rol van seksueel geweld expliciet op de agenda gezet tijdens de vredeson-derhandelingen. In Zuid-Soedan maken de vrouwen zich vooral hard voor het nale-ven van het vredesproces en de grondwet. Ook strijden zij voor democratische en eerlijke verkiezingen.

Groeten
- uit -
Nederland

Jouke Schat en Trudy van Dulmen (coördinator) van het Papiercafé Majella

FOTOGRAFIE DESIREE VERZANTVOORT

Jan en alleman komt in het Papiercafé

Steeds meer mensen worstelen met geldzorgen, weten zich geen raad met ingewikkelde formulieren en lopen vast in bureaucratie. Papiercafés bieden uitkomst.

Jouke Schat is al enkele jaren met pensioen, maar zit niet stil. Hij zet allerhande initiatieven op om iedere Utrechenaar mee te laten doen in de samenleving. Als diaken in de Gerardus Majella Parochie heeft hij samen met andere kerken en maatschappelijke organisaties en een speciale coördinator (betaald uit subsidie van de gemeente) in minder dan twee jaar tijd door de hele stad vijf Papiercafés opgezet. Vooral in wijken waar mensen de weg naar officiële instanties lastig weten te vinden. Jouke: 'We willen als kerk de gaten in ons sociaal vangnet opvullen. Onderschat niet hoeveel mensen moeite hebben met lezen en schrijven en formele instanties wantrouwen. Door mensen praktisch bij te staan, willen we ergere (schulden)problemen voorkomen.' Onder in de catacomben van de monumentale jaren '30 kerk in Utrecht-West zit het Papiercafé, dat drie dagen per

week geopend is. Jan en alleman komt er: de oude Utrechtse dame van wie het rijbewijs verlengd moet worden maar die geen DigID heeft, een Afghaans gezin dat de Nederlandse taal niet machtig is. De vrijwilligers van het Papiercafé bieden een helpende hand. Wie overweg kan met Google, instanties durft te bellen en naast mensen wil staan, is geknipt voor de job. De studentenkerk komt ook in de Majella parochie bijeen, daardoor zijn veel van de vijftig vrijwilligers student. ■

Het Papiercafé is een van de inlooplocaties van Samen Erop Vooruit, een samenwerkingsverband van verschillende organisaties, zoals kerken, SchuldHulpMaatje en het Leger des Heils. Samen helpen ze mensen die dat nodig hebben. Cordaid ondersteunt het werk van SchuldHulpMaatje dit jaar met € 15.000.

Deelnemer van de agri-training oefent met de watertoevoer van een druppel-irrigatiesysteem

Efficiënter gebruik van water zorgt voor betere groei

Blossom Up-project Noord-Irak

FOTOGRAFIE NYNKE SCHAAP

Honderden boeren in Hawija (Noord-Irak) leren waterefficiënter te irrigeren, dankzij het door Cordaid gecoördineerde Blossom Up-project.

Het kwik kan hier oplopen tot 58 °C', zegt Yasser Khalaf, landbouwdeskundige en boer in Hawija, Noord-Irak. Samen met hem en vele anderen steunde Cordaid honderden boeren in Hawija om waterefficiënter te irrigeren. En antwoorden te vinden op nieuwe uitdagingen. Die steun was welkom. Mensen in Hawija bekomen nog van het schrikbewind dat IS er voerde van 2015 tot 2017. En van de bommenregens die de jihadististen moesten verjagen – inclusief de verwoestende luchtaanval van Nederlandse F16's op een bommenfabriek in hartje Hawija in 2015. Na de oorlog moesten ook de boeren er vanaf nul beginnen. Zij waren hun machines, irrigatiesystemen en dieren kwijt. Hun land lag bezaaid met mijnen. En een nieuwe vijand rukte op: de droogte.

Tussen de Eufraat en de Tigris

Dat conflict en klimaat het boeren hier zo lastig maakt, is een wrange wending van de geschiedenis. Irak is het land waar de landbouw ooit begon, tussen de Eufraat en de Tigris, tienduizend jaar terug. Hawija was tot voor kort dé landbouwstreek van Irak. Nynke Schaap, die voor Cordaid de steun aan kleine agrarische bedrijven in Irak coördineerde, is maar wat trots dat ze in dit district aan de slag kon. 'We zagen dat er amper internationale steun is voor Hawija. Om veiligheidsredenen blijven veel hulporganisaties hier liever weg', legt ze uit. 'Juist daarom besloten wij om de hardst getroffen boeren en kleine agri-ondernemers de hand te reiken.'

Blossom Up: steun aan Hawija

Met het door Cordaid gecoördineerde 'Blossom Up'-project deden 249 boeren en 77 kleine verwerkingsbedrijven (zoals

molenaars en bakkers) mee. Zij kregen theorie- en praktijklessen van Irakese professionals als Yasser, die daarbij ondersteuning kregen van kennisexperts van het Nederlandse Delphy. Boeren leerden om waterefficiënter te irrigeren, en hoe je moet omgaan met verzilting en bepaalde gewasziekten. Ondernemers leerden hoe ze hun bedrijfsvoering konden verbeteren. Veertig ondernemers en 105 van de deelnemende boeren kregen vervolgens geld om te investeren in hun eigen zaak (3500 dollar voor de boeren, 3200 dollars voor de agri-ondernemers). Dat geld ging naar generatoren, verbouwings- en constructiewerk, zonnepanelen en, voornamelijk, naar de aanschaf en installatie van sproei-irrigatiesystemen. Op de volgende pagina's vertellen Blossom Up deelnemers trainer Yasser Khalaf en boerin Sadaa Mohammed, hun verhaal.

BLOSSOM UP IN HAWIJA, NOORD-IRAK

Trainingen
in waterefficiënter
irrigeren en
betere bedrijfs-
voering

**Investerings-
kapitaal voor**
105 boeren en 40
ondernemers

249
boeren en 77
ondernemers
van verwerkings-
bedrijven

40%
van de getrainde
boeren is vrouw,
63% is jonger
dan 30

Net als mijn ouders en voorouders, ben ik voor alles boer, hier in Hawija. Daarnaast ben ik landbouwkundige. Ik doceer en doe onderzoek naar irrigatietechnieken, meststoffen en de bestrijding van plantenziektes. Tien jaar terug was Hawija nog groen en weelderig. Nu is onze landbouwgrond aan het verwoestijnen en verzilten. Daardoor zien we meer en meer zandstormen die een dikke en vaak dodelijke stoflaag leggen op gewassen. Sommige klappen kun je als boer opvangen. Maar klimaataanpassing kost tijd en geld. En dat hebben boeren hier niet. Ze zijn enkel bezig met overleven.

Wat ik boeren in het Blossom Up-project vooral wilde bijbrengen, is dat meer water niet automatisch meer productie betekent. Dat is wat veel boeren denken. Ze houden het liefst vast aan vloedirrigatie, het land kort onder water zetten. Dat

is ook goedkoop. Maar efficiënter gebruik van minder water zorgt voor betere groei. Spreei-irrigatie werkt uitstekend voor graangewassen bijvoorbeeld. Bovendien ga je zo ook veel spaarzamer om met het weinige water dat er is. Bij druppel-irrigatie, goed voor groentegewassen, is het verbruik nog kleiner. Efficiëntere irrigatie is een eerste stap. Maar klimaatadaptatie vergt eigenlijk een veel grotere aanpak. Denk aan betere opvang en opslag van hemelwater, het gebruik van organische meststoffen, gewasrotatie. Of de introductie van gewassen die beter gedijen in zilte grond. Een deel van die zaken kwam ook aan bod in de Blossom Up trainingen.'

Gezondheid versus winst op korte termijn

'Dan heb je nog de pesticiden. Droogte drijft boeren tot wanhoop. Om toch maar iets te kunnen kweken, zoeken ze hun heil in goedkope maar

Yasser Khalaf, hier met zijn dochter, promoveerde als landbouwkundige aan de universiteit van Tikrit. Hij trainde en coachte een deel van de boeren die meededen met het Blossom Up-project. Yasser is zelf ook landbouwer in Hawija.

zeer giftige chemische middelen uit China. Het land voert ze massaal in. Ze zijn dodelijk voor aarde en mens. Dagelijks sterven er mensen omdat ze groenten eten die met die troep zijn besproeid. Dus klimaatadaptatie betekent ook dat beleidsmakers de gezondheid van mens en milieu belangrijker gaan vinden dan handel en winst op korte termijn. Echte verandering vergt geld en infrastructuur. Maar ook onderwijs en omdenken. En doorgaans zijn boeren nogal koppig. Ze houden vast aan tradities. In mijn werk met collega-boeren hier in Irak, zie ik dat vrouwen en jongeren nog het meest open staan voor nieuwe ideeën. Zij zorgen voor verandering.'

Als kind al werkte ik mee op het land. Tarwe, mais en groenten verbouwen. Dat doe ik nog steeds.

Tot 2021 werkte ik met mijn man. Hij was naast boer ook soldaat. Bij een hinderlaag van IS kreeg hij een kogel in zijn rug. Sinds die tijd is hij verlamd en zorg ik thuis voor hem. Ik ben nu alleen verantwoordelijk voor het boerenwerk, al krijg ik gelukkig veel hulp van mijn zoons. We hebben ook wat koeien en kippen, daar zorg ik ook voor. In tegenstelling tot mijn kinderen heb ik nooit een diploma gehaald. Maar hard werken kan ik wel. Tijdens de bezetting door IS, van 2015 tot 2017, vocht mijn man als soldaat in de oorlog. Mijn oudste zoons waren ook weg. Ik ben hier gebleven, met een zoon en een dochter, om te zorgen voor de dieren en het land. Toen IS erachter kwam dat mijn man in het leger zat, werd het te gevaarlijk. Nadat ze onze auto

hadden vernield, heb ik het vee voor veel te weinig verkocht en zijn we gevlucht. Een paar maanden later is ons dorp bevrijd. Ons huis was geplunderd.'

Anders gaan werken

'Nu is er ook de droogte. Vroeger was water overal. Je groef een gat en het kwam. Nu moet je dieper dan veertig meter boren, en nog is er niet altijd water. Regens blijven uit, rivieren en bronnen drogen op. Geen water betekent geen dieren, geen tarwe, geen eten, geen inkomen. Gelukkig helpen boeren elkaar. We delen het weinige water dat we hebben. Vroeger bevoelden we het land met rivierwater. Dat ging met greppels die je zelf moest maken. Dat was hard ploeteren, kniehoog in de modder! Nu is het water daarvoor te schaars. Dankzij Blossom Up konden we anders gaan werken. Met het geld dat we ontvingen, hebben we naast zaaizaad ook een waterpomp

Sadaa Abdullah Mohammed (50) is landbouwer in het dorp Qab Zo'a, iets buiten Hawija-stad. Ze is ook moeder van negen kinderen, runt het huishouden en is mantelzorger van haar man, een soldaat die verlamd raakte bij een aanslag door IS in 2021. Achter haar zie je een deel van de sproeiers die ze kocht en installeerde op haar land met steun van het Blossom Up project. Mensen in haar omgeving noemen Sadaa 'de oude dame', een koosnaam.

gekocht en een irrigatiesysteem met sproeiers aangelegd. We hebben veel minder water nodig. En het is ook nog eens beter voor de plantjes. Dat merken we nu al, de eerste keer dat we de sproeiers gebruiken. We kunnen nu meer produceren met minder water. Je kunt je dus aanpassen aan klimaatverandering en toch groeien als onderneming! Weet je wat ook fijn is? Dat nieuwe irrigeren is een stuk minder vermoeiend. En ik houd meer tijd over om te zorgen voor mijn man, of boter te maken met de melk van onze koeien. Stilzitten kan ik niet.' ■

Vraag het Simone

Hoe betrekken jullie nieuwe mensen bij Cordaid?

Binnen Cordaid zijn we enorm dankbaar voor een grote achterban van meer dan 270.000 donateurs. Zonder die steun – dus ook die van u – kunnen wij ons werk in de fragielste landen van de wereld niet doen. U kunt zich voorstellen dat het een belangrijke opdracht voor mij als hoofd van de afdeling fondsenwerving en communicatie is om deze steun toekomstbestendig te maken. Dat betekent dat we meer mensen willen betrekken bij ons werk en ook dat we ervoor zorgen dat er ook nieuwe, jongere aanwas komt. Met onze nieuwe campagne “Let’s fix the systems together” willen we mensen bewust maken van de noden in de wereld en roepen we ze op in actie te komen. Misschien heeft u de posters ook al in de bushokjes zien hangen, of de spotjes op de radio gehoord?

In deze campagne laten we zien dat in de wereld van nu, problemen over grenzen heen gaan en met elkaar verweven zijn. Alleen samen kunnen we de falende systemen opbouwen, herstellen. De grote thema's van klimaatverandering, migratie, armoede en ongelijkheid raken ons allemaal. We willen een beroep doen op de solidariteit van mensen en hen vragen ons te steunen in onze missie.

Dat doen we, naast spotjes op radio en tv, ook door berichten op social media en een persoonlijk verhaal aan de deur te vertellen. U als trouwe donateur bent wellicht ooit zo bij Cordaid terecht gekomen. Of misschien bent u al veel langer donateur en hebt u de overtuiging van “op het de wereld om elkaar te helpen” van huis uit meegekregen, en was uw oom of tante een van de eerste helpers in Afrika.

U zult misschien denken: aan al die inzet zijn ook kosten verbonden. Deze kosten zien we als een belangrijke en noodzakelijke investering voor (nieuwe) support en betrokkenheid. Het gaat helaas niet vanzelf: mensen moeten je kennen en vertrouwen in je opbouwen voordat ze je willen steunen. Wij gaan spaarzaam en zorgvuldig om met de aan ons toevertrouwde gelden, zodat uitgaven voor voorlichting en fondsenwerving leiden tot een groter bereik en grotere betrokkenheid en uiteindelijk meer donaties die we kunnen inzetten voor de projecten van Cordaid. Van alle bestede gelden gaat 93% naar onze projecten in de landen waar we werken.

De binding met onze donateurs is belangrijk voor ons. Wij willen u graag op de hoogte houden van de impact die we maken, uitdagingen met u bespreken, van elkaar leren en indrukwekkende verhalen met u delen door nieuwsbrieven, bijeenkomsten door het hele land en dit magazine.

Daarnaast kom ik graag persoonlijk met u in contact. Stelt u mij gerust uw vraag via simone.van.hamond@cordaid.nl of bezoek een van onze bijeenkomsten (www.cordaid.nl/donateursbijeenkomst)

Graag tot ziens! ■

? Ook een vraag aan Cordaid?
Stel hem aan redactie@cordaid.nl

Cordaid helpt wereldwijd mensen die getroffen zijn door oorlog en conflict, onrecht of natuurrampen. Lees hier welke hulp Cordaid verleent in Turkije, Syrië, Oekraïne en Zuid-Soedan.

Persoonlijke aandacht en hulp op maat in Turkije

Het rampgebied na de aardbeving is enorm groot, de noden zijn gigantisch in Turkije en Syrië. ‘De hulp verloopt relatief goed’, zegt Inge Leuverink, die voor Cordaid in Turkije was. ‘De persoonlijke aanpak van Turkse hulpverleners met wie we samenwerken, is bijzonder.’ ‘Naast distributie van hulpgoederen helpen ze mensen persoonlijk. Ze trekken van dorp naar dorp, van huis naar huis, van tent naar tent en gaan in gesprek. Dat contact verloopt goed, omdat ze zelf uit de streek komen. Zo horen ze de verhalen, en weten ze wie de hulp het hardste nodig heeft. Zoals ouderen die alleen achterbleven. Of chronisch zieke mensen die niet aan hun medicijnen kunnen komen. In overleg met de

Medewerker van partnerorganisatie Ikasi in gesprek met een man die door de aardbeving is ontheemd.

gemeente zorgen hulpverleners dan voor de juiste medicijnen. Of voor dekens, een noodonderkomen en voedsel voor die alleenstaande oude vrouw.’

Duizenden Zuid-Soedanezen opnieuw op de vlucht voor oorlog

Nieuwe conflicten in Soedan hebben geleid tot de vlucht van duizenden mensen die eerder het geweld in Zuid-Soedan (sinds 2011 een onafhankelijk land) ontvluchtten en naar Soedan vertrokken. Zij moeten nu voor de tweede keer alles achterlaten. Cordaid noodhulpcoördinator Bashir James: ‘Elke dag steken zo’n zeshonderd mensen de grens over. Degenen die geluk hebben, gaan naar een familie-

lid. Vele anderen zijn radeloos. Zij hebben geen idee tot wie ze zich moeten wenden.’ Cordaid steunt hen met noodhulp. Bashir: ‘We helpen ze met geld, zodat ze voedsel kunnen kopen, of wat ze het meest nodig hebben. We zorgen ook voor schoon water en materialen om onderkomens te bouwen. Zij hebben ons nu extra hard nodig. Maar wat er ook gebeurt, we zullen altijd optimistisch blijven.’

Kloosters vangen aardbevingsslachtoffers op in Syrië

De aardbeving verwoestte ook grote delen van Syrië. De eerste zorg daar was mensen snel evacueren en een veilige plek bieden. Daarvoor boden kloosters in het zwaar gehavende Aleppo en Latakia uitkomst. Met geld van Giro555 maakte Cordaid's partnerorganisatie Pro Terra Sancta deze kloosters in rap tempo klaar voor de noodopvang van 4000 slachtoffers. Zij krijgen hier een plek om te slapen en warme maaltijden. Hulpverlener Giacomo: ‘We hadden al een gaarkeuken in Aleppo, waar we duizend maaltijden per dag maakten voor slachtoffers van de oorlog. Na de aardbeving voerden we dat op naar tweeduizend per dag. Juist in deze zware tijd zijn we ongelooflijk dankbaar dat we met steun uit Nederland zoveel slachtoffers van de aardbeving kunnen opvangen.’

Water voor Oekraïners na damdoorbraak

Honderdduizenden mensen zijn getroffen door de damdoorbraak in Oekraïne. Hun incasseringsvermogen is voor de zoveelste keer op de proef gesteld. Cordaid kwam met haar lokale Caritas partners direct in actie om te helpen. Samen zorgen ze voor schoon drinkwater, hygiënekits, voedselpakketten, evacuatie en opvang.

SPEEL MEE VOOR EEN MENSWAARDIG BESTAAN

... en ontdek hoe Cordaid blijvend verschil maakt in de levens van mensen die getroffen zijn door oorlog en conflict. Mensen die geen of onvoldoende toegang hebben tot goede gezondheidszorg, voedselzekerheid, een goed functionerend onderwijssysteem en rechtssysteem. Met vaste bouwstenen in de projecten draagt Cordaid eraan bij dat deze mensen kans hebben op een betere toekomst.

ILLUSTRATIE ANNEMARIE GORISSEN

LEES-
TIP

Misschien moet je iets lager mikken

In het huis waarin Milio van de Kamp opgroeit is regelmatig geen licht of warm water en in de buurt waar hij woont is criminaliteit aan de orde van de dag. Toch lukt hem uiteindelijk wat zovelen niet lukt: ontsnappen uit de armoede. Aan de hand van eigen ervaringen vertelt de schrijver over de impact van armoede en kansenongelijkheid.

Afrika is geen land

Een continent van bijna 1,5 miljard mensen, 54 landen en meer dan 2000 talen, wordt regelmatig gereduceerd tot één simpel verhaal. Al te vaak wordt Afrika voorgesteld als een droog, rood savanlandschap, geteisterd door hongersnood, armoede en conflicten. In dit boek presenteert Dipo Faloyin een gelaagd en multidimensionaal beeld van het continent.

Alles wat had kunnen zijn

De vader van Eniolá bedelt hij en droomt van een mooiere toekomst. Wúràolá is een jonge arts in opleiding en de perfecte dochter van een rijke familie. De levens van Eniolá en Wúràolá raken met elkaar verweven. Een hartverscheurende roman van de Nigeriaanse schrijfster Ayobami Adebayo over hoop en leven in een samenleving vol ongelijkheid.

LUISTER-
TIP

Podcasts

Dit simpele idee kan de wereld van ontwikkelingshulp op z'n kop zetten

Over de effectiviteit van 'gewoon geld geven aan arme mensen' als het gaat om ontwikkelingssamenwerking,

gemaakt door Rutger Bregman van de Correspondent.

Hoe dekoloniseer je ontwikkelings-samenwerking?

Sara Kinsbergen, ontwikkelingssocioloog aan de Radboud Universiteit Nijmegen, gaat in op de vraag hoe ontwikkelingssamenwerking er anno 2023 uitziet.

Genieten van genoeg

Een interview met onder andere Tom Kolsters van Schuld-HulpMaatje over armoede in Nederland. Want ook in een rijk land als Nederland leven nog veel mensen in armoede.

En wat is dan genieten als je niet eens genoeg hebt?

KIJK-
TIP

Serie: 'Floortje gaat mee'

Dit reisprogramma was afgelopen winter te zien bij de NPO. Hierin reist programmamaker Floortje Dessing samen met prijswinnend fotograaf Jasper Doest mee over land van Nederland naar Nepal om de ingewikkelde verstandhouding tussen mens en dier te onderzoeken en vast te leggen. Dat leidt tot veel bijzondere ontmoetingen in Europa en Azië. Terug te zien via NPO Start.

Documentaire: My name is salt

Jaar na jaar trekken talrijke families naar een dorre woestijn in India, waar ze acht maanden werken, tot de moesson invalt, om 'het witte zout van de wereld' te winnen. My Name Is Salt toont de intensieve arbeid van deze familie van zoutwinners. Aan het eind van het seizoen wordt het zout zorgvuldig verzameld en ingeladen voor de verkoop. Dan komt de regen en verandert de woestijn weer in een zee.

FOTOGRAFIE NIELS VAN LAAR

James is een geboren onderwijzer

Ik voel me gelukkig wanneer ik deze kinderen lesgeef. Ik ben een geboren onderwijzer', aldus James, leraar op de Kawaaga school, een van de vijftig scholen die Cordaid ondersteunt in het Kamuli-district in Oeganda. Cordaid verbetert deze scholen met een resultaatgerichte financieringsmethode. Met deze succesvolle aanpak worden scholen beloond met extra financiële ondersteuning als zij goede resultaten behalen. Bijvoorbeeld beter lesmateriaal, schoolbanken en meer kinderen in de klas. De kwaliteit van het onderwijs wordt zo aantoonbaar verbeterd.

De school waar James werkt, was in 2018 de één-na-slechtste school van de regio. In 2022 werd de school uitgeroepen tot de beste van de regio. De resultaten zijn zichtbaar: de klassen zien er goed uit, docenten zijn allemaal goed opgeleid, het niveau van onderwijs is verbeterd en meer leerlingen maken de school af. James werkt al jaren op deze school en heeft de tijd voor en na de hulp meegemaakt. 'Ik krijg nu voldoende salaris, zodat ik mijn gezin kan onderhouden. Ik kan ex-

tra lessen volgen om een nog betere docent te worden.' Dit motiveert hem om elke dag met plezier les te geven. Met als doel: goed onderwijs en een hoopvolle toekomst voor ieder kind in zijn klas.

Ook de leerlingen zijn enthousiast. Zoals Shenita (14), de één-na-jongste van zes kinderen, die naar school gaat sinds haar zesde. Omdat haar ouders niet voor haar kunnen zorgen, woont ze met andere leerlingen vlak naast de school. Bijkomend voordeel: ze is altijd op tijd op school, in tegenstelling tot vroeger, toen ze heel ver moest lopen. Haar cijfers waren eerst niet zo goed. Nu is ze supergemotiveerd en vindt ze school fantastisch. 'Omdat ik naar school kan, kan ik mijn droom najagen en dokter worden.' ■

Zien wat James en Shenita vertellen over hun school? Bekijk dit filmpje:

Gratis maandverband doorbreekt taboes

Cordaid steunt Netwerk DAK. In een aantal inloophuizen kunnen vrouwen terecht voor gratis maandverband en tampons. Ook in Bangladesh, waar het probleem miljoenen vrouwen treft, steunt Cordaid hen met herbruikbaar en milieuvriendelijk maandverband dat wordt aangeboden op scholen. Oplossingen waar Ritu en Dewi bij van worden.

'Maandverband is niet langer een onbetaalbare luxe'

Ritu (15) woont in Gaibandha, Bangladesh

'Veel vriendinnen haakten soms ineens een tijdje af op school. Soms bleven ze weg. Als ik vroeg waarom, ontweken ze eerst de vraag, maar uiteindelijk kwam het antwoord: ze waren voor het eerst gaan menstrueren. Voor ik de eerste keer ongesteld werd, had mijn oudere zus me erover verteld. Ik was voorbereid, maar eenmaal zover vond ik het toch lastig. Net als de meeste meisjes gebruikte ik lappen van oude kleren. De dagen dat ik ongesteld was, bleef ik op school zoveel mogelijk op mezelf. Concentreren tijdens de les lukte ook niet. Toen kwam er iemand van Cordaid op school. Zij nodigde mij en andere meisjes uit om open te praten over intieme hygiëne en het belang van gezond eten als je ongesteld bent. Taboes werden ineens bespreekbaar. Daarna

kwam er een afhaalpunt voor ELLA maandverband op school. ELLA staat voor eco-friendly, low-cost, liquid absorbent [milieuvriendelijk, goedkoop, en absorberend]. Het is drie keer goedkoper dan wegwerpmaandverband in de winkel. Bovendien is het herbruikbaar, veiliger én comfortabeler dan die oude lappen. Met ELLA hoef ik niet weg te blijven van school. Na gebruik was ik het maandverband en hang ik het te drogen. Dat werkt goed. Maandverband is niet langer de onbetaalbare luxe die het was. En in de pauze maak ik gewoon lol met vriendinnen, ongesteld of niet.'

Lees hier meer over het maandverbandproject in Bangladesh.

'Zelf kiezen is zo belangrijk'

Dewi (49) uit Den Haag is klant en vrijwilliger bij Kies! Voedselbankwinkel

'Ik had alles goed voor elkaar: een baan, getrouwd en gezegend met twee dochters. En toen vielen de dominosteentjes. Ik verloor m'n baan, kwam in een echtscheiding en werd medeverantwoordelijk gehouden voor een berg schulden van mijn ex waar ik niks van af wist. Ik kwam in de bijstand en leven werd overleven. Sporten, de kapper, tandzorg, bepaalde verzekeringen, ik schrapte alles voor mezelf, om de kinderen zoveel mogelijk te sparen. Uitjes, vakantie? Verleden tijd. Basisboodschappen werden te duur, ook maandverband. Maar met twee tienerdochters in huis heb je dat toch nodig. Zelf gebruik ik wc-papier of lappen katoen om maandverband te kunnen kopen voor m'n dochters, zodat ze wel naar school kunnen. Dat lukte niet altijd. Als je ongesteld bent blijf je thuis, uit onzekerheid. Ik sprak er nauwelijks over, want armoede en menstruatie zijn taboes. Er waren zelfs mensen

die mijn financiële problemen linkten aan mijn allochtone afkomst. Ik ben nu twee jaar klant van de Kies! Voedselbankwinkel in het buurt- en kerkhuis Shalom in Den Haag. Daar haal ik de meeste boodschappen, ook maandverband. Dat scheelt veel geld, waardoor ik de bijlessen van m'n dochters kan betalen. In de voedselbankwinkel krijg je geen pakketten, maar kun je zelf kiezen. Dat is zo belangrijk! Die keuze geeft je net dat beetje waardigheid terug, die armoede van je afpakt. Kies! is meer dan een voedselbankwinkel. Hier is voor het eerst echt naar me geluisterd. Soms kan ik door mijn astma en een coronabesmetting niet de deur uit. Dan komen ze me boodschappen brengen. Om iets terug te doen, werk ik er nu als vrijwilliger.' ■

Kies! Voedselbankwinkel is een initiatief van Voedselbank Haaglanden en Stek (stichting voor stad en kerk), gevestigd in de Shalomkerk in Den Haag.

**GRATIS
MENSTRUATIE-
PRODUCTEN IN
NEDERLAND EN
BANGLADESH**

1826

punten in Nederland waar vrouwen gratis maandverband en tampons kunnen afhalen, o.a. in buurthuizen van Netwerk DAK, zoals kerk- en buurthuis Shalom in Den Haag.

Het ELLA maandverband project in Bangladesh:

15

vrouwelijke ondernemers produceerden tot dusver 9500 stuks ELLA maandverband

1900

scholieren op 6 verschillende scholen kochten al ELLA maandverband

1

pak kost op school omgerekend 25 eurocent

1435

scholieren gingen naar voorlichtingsessies over menstruatie

ZAÏRE KRIEGER,
SCHRIJVER EN ARTIST

‘Iedereen kan op zijn eigen manier activistisch zijn’

‘Ga van onmacht naar daadkracht’, zegt Zaïre Krieger in de tv-spot van Cordaid, met dezelfde indringende toon als in haar spoken word-optredens. De 27-jarige stem van de Cordaid spot ‘Fix the systems’ pleit voor een blijvende verbetering van de positie van mensen in armoede en onderdrukking. Zaïre leidt ons rond in haar ideologische wereld.

Zaïre Krieger verwierf landelijke bekendheid met haar vertaling van het gedicht *The Hill We Climb*, op onvergetelijke wijze door Amanda Gorman voorgedragen bij de inauguratiespeech van Joe Biden. Inmiddels is Zaïre dat wapenfeit ver ontstegen door tv-programma's, opinieartikelen, een boekvertaling (ook van Gorman) en theatervoorstellingen: deze artistieke en activistische duizendpoot laat geen kans liggen om de wereld haar spiegel voor te houden.

Met je overvolle agenda ging je in op het verzoek om de tv spot van Cordaid in te spreken. Wat spreekt je aan in de campagne Fix the Systems?

‘Als ik word gevraagd door een organisatie, dan stel ik altijd de vraag: waar staan ze voor? Voor structurele veranderingen, of gaat het om een eenmalige donatie voor een kleiner doel? Dat laatste vind ik minder interessant. Ik geloof dat we verandering institutioneel moeten benaderen. Met die fundamentele aanpak, gericht op systeemverandering voel ik mij verbonden.’

Hoe omschrijf je systeemverandering?

‘Systeemverandering is het tegenovergestelde van een druppel op de gloeiende plaat. Ik zie het zo: alles is onderdeel van een raamwerk. Problemen in de wereld zijn deel van een weefsel waar je van alle kanten een beetje aan moet trekken om het los te krijgen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we moeten lobbyen bij organisaties, bedrijven en overheden. Om hun werkwijze te veranderen en ze verantwoordelijk te houden voor zaken die misgaan. De methode die zich richt op één klein onderdeel van dat raamwerk - zeg maar "sponsor een geitje voor een familie

FOTOGRAFIE THINK AND LOAD

Zaïre Krieger tijdens een toneelvoorstelling in het Bijlmerpark Theater

in armoede" is gewoon niet toereikend voor de grote problemen waarmee we te maken hebben. Ik kan me voorstellen dat mensen die doneren aan organisaties als Cordaid net als ik op zoek zijn naar duurzame oplossingen.’

In de tv-spot zeg je: 'ga van onmacht naar daadkracht'. Hoe doe jij dat?

‘Zelf voel ik me niet meer zo onmachtig. Sinds mijn 19e ben ik bezig met activisme. In mijn werk gaat het voortdurend om verandering. Ik denk: ik stam af van tot slaaf gemaakten, ik ben een vrouw in de Westerse wereld en ik heb het goed. Hoe kan ik mijn privileges inzetten om plaats te maken voor mensen die niet in die positie zijn?’

‘Ik word er wel een beetje moe van om altijd maar mijn pijn te etaleren’

Artistieke duizendpoot Zaire: 'Kunst is er ook om bij te dragen aan een leuk en mooi leven'

Want je vindt dat je die verantwoordelijkheid hebt? 'Honderd procent! Als het mij lukt om een deur open te breken, dan moet ik hem ook openhouden voor een ander.'

Wat zou je mensen adviseren die wel worstelen met gevoelens van onmacht?

'Je moet allereerst goed weten waar je tegen vecht. Onderzoek dus de systemen die we ongedaan moeten maken om een betere wereld te creëren en handel vervolgens. Als je vindt dat een bedrijf zich schuldig maakt aan onrecht, blijf er dan bij weg. Met wie werk je samen? Waar koop je je voedsel en producten? Je kunt daar invloed op uitoefenen. En je kunt meedoen aan demonstraties. Of doneren aan een organisatie die goed werk doet. We moeten dus én de grote bedrijven en overheden verantwoordelijk houden én onze eigen verantwoordelijkheid nemen.'

Cordaid komt voort uit de christelijk sociale traditie. Jij bent ook christelijk opgevoed. In hoeverre speelt dat een rol in je werk?

'Ik ben altijd heel geïnspireerd geweest door Jezus. Hij zei: "je geloof is leeg zonder handelingen." Ik kan wel naar de kerk gaan, maar als ik daarna niet in actie kom, heeft niemand er wat aan. Ik denk alleen dat veel christenen een ander prioriteitenlijstje hebben. Vaak gaat het over: dit mag niet en dat mag niet. Maar vol-

gens mij vond Jezus dat allemaal niet belangrijk. Want wat blijft er dan nog over van je geloof? Alleen maar regels en beperkingen. Voor mij gaat het dus om naastenliefde en je best doen om mensen te helpen.'

In een eerder interview zei je: 'Ik noem mezelf geen activist, maar ik ben iemand die activistische dingen doet.' Vanwaar die nuance?

'Het hangt een beetje af van de context. Als ik geen zin heb in een uitleg, zeg ik heus ook wel eens: "Ik ben een activist." Maar ik ben niet alleen maar bezig met het organiseren van demonstraties, en ik sta ook niet altijd op de barricades. Ik doe zoveel dingen. De term zoals die nu wordt bedoeld, benauwt me soms. Activisme zou laagdrempeliger moeten worden, niet centraal aangestuurd door organisaties. Iedereen kan op zijn eigen manier activistisch zijn.'

Wat heeft meer waarde: activisme of kunst?

'Ze vullen elkaar aan. Om problemen op te lossen heb je verbeeldingskracht nodig. Als je je kunt inbeelden hoe een betere wereld eruitziet, dan kun je daar ook makkelijker naartoe werken. Daarom wil ik me niet vastklampen aan activisme als een eindpunt. En ik word er ook wel een beetje moe van om altijd maar mijn pijn te etaleren. Kunst is er ook om bij te dragen aan een leuk en mooi leven.' ■

'Systeemverandering is het tegenovergestelde van een druppel op de gloeiende plaat'

De Toegift

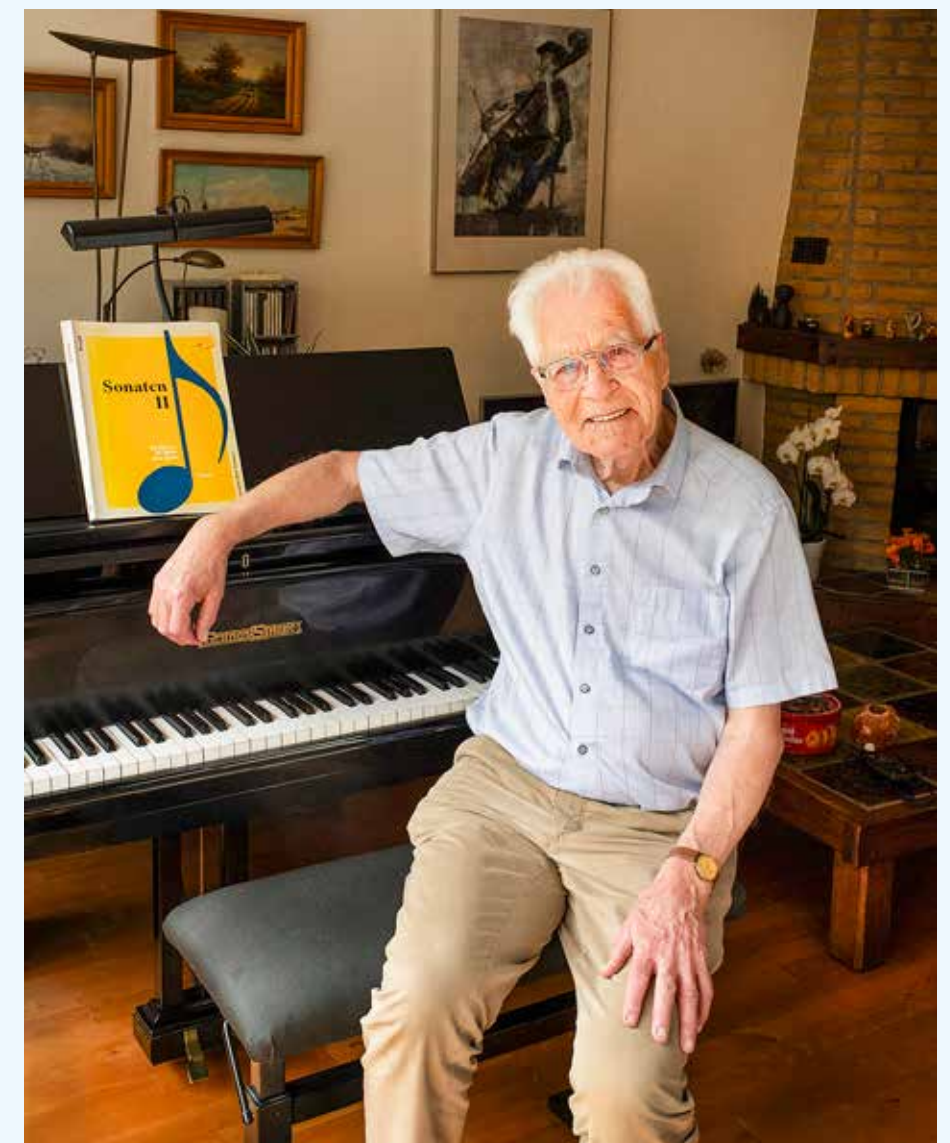
Welk ideaal wilt u nalaten?

Wat wilt u nalaten in termen van dromen en idealen? Vaak gunnen we onszelf niet de tijd of ruimte om daarbij stil te staan. Maar als u een ideaal wilt laten voortleven, loont het de moeite tijdig over uw toegift na te denken. Dat deed Piet Zwart (83), oud-(muziek) docent.

Waarom bent u gaan nadenken over uw nalatenschap? 'Muziek en onderwijs draag ik een warm hart toe. Mijn leven lang heb ik met veel plezier lesgegeven als onderwijzer en muziekdocent. Tot op de dag van vandaag musiceer ik nog regelmatig. Ik speel orgel, klavecimbel en piano op mijn vleugel. Die laatste schafte ik aan op advies van een bevriende vioolmusicus die me vroeg haar leerlingen muzikaal te begeleiden. Maar ik vroeg me vervolgens af wat er met de vleugel zou gebeuren als ik er niet meer ben? Ik ben alleen en zou mijn familieleden er geen plezier mee doen. Toen heb ik laten vastleggen dat de vleugel na mijn overlijden naar het Nationaal Muziek-instrumenten Fonds gaat. Dat was indirect de aanzet om ook over de rest van mijn nalatenschap na te denken.'

U bent al heel lang donateur van Cordaid. Hoe kwam dat op uw pad?

'Ik heb in mijn leven altijd aandacht gehad voor goede doelen. Op verzoek van de Zusters Augustinessen in Heemstede, waar ik organist was, werkte ik in 2003 als musicus mee aan een benefietconcert voor - toen nog - Memisa, later Cordaid. De opbrengst was bedoeld voor de moe-

FOTOGRAFIE ADRIAAN BACKER

der- en kindafdeling van een ziekenhuis in Indonesië. Mijn deelname aan dat benefietconcert wekte mijn interesse in het werk van Cordaid. Tot op de dag van vandaag is dat zo gebleven.'

Hoe heeft u er voor gezorgd dat uw steun is veiliggesteld in uw nalatenschap?

'Ik bezocht een donateursbijeenkomst van Cordaid in het Teylers Museum en heb daar fijn gesproken met de specialist Nalaten. Dat leidde tot een paar vervolg-

afspraken waarin ik mijn testament heb besproken. Toen kwam de optie voorbij om Cordaid executeur testamentair te maken. Dan is Cordaid de enige erfgenaam en daarmee de partij die de nalatenschap afwikkelst. Door middel van legaten kun je andere personen wel iets nalaten. Ik heb deze optie laten bezinken en toen de knoop doorgehakt om het zo te doen. Het voelt goed om te weten dat alles geregeld is en dat ik ook na mijn overlijden kan bijdragen aan muziek, zorg en onderwijs.' ■

Wilt u ook bijdragen aan een betere wereld voor volgende generaties? En een bestemming kiezen die het beste bij u past? Neem voor een vrijblijvend gesprek contact op met Annemiek Buitelaar, specialist nalatenschappen bij Cordaid. Zij staat u graag te woord en is tijdens kantooruren bereikbaar via 06 -22 52 82 98 of per mail Annemiek.Buitelaar@cordaid.nl.

‘Wil je de wereld veranderen? Omarm diversiteit’

Staar je niet blind op polariserende tegenstellingen, stelt Bea ten Tusscher, oud-ambassadeur en speciaal gezant voor religie en levensovertuiging. ‘Treed verandering tegemoet door met elkaar in gesprek te gaan.’

Net als veel ontwikkelingsorganisaties werken we op het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan beleid dat moet zorgen voor meer lokaal leiderschap. Zodat organisaties, instanties en lokale overheden meer zeggenschap en verantwoordelijkheid krijgen over hun eigen projecten. In dat proces moet iedereen gehoord worden. Inclusiviteit is mijn grote drijfveer. Daar zet ik me al meer dan vijftientig jaar voor in.

We leven in een interessante tijd, met Black Lives Matter-protesten, #metoo, de klimaatprotesten. Dit maakt dat we onze rol in de wereld, als Westers land, opnieuw onder de loep nemen. Landen in wat we vroeger de Derde Wereld noemden, zijn niet langer bereid alles wat wij vertellen voor zoete koek aan te nemen. En terecht. Ik zie dit als een nieuwe emancipatiegolf. Eerst waren het de arbeiders, toen de vrouwen en nu laten groepen die lang onderdrukt of gemarginaliseerd zijn, zich horen.

In religies herken ik vaak juist inclusieve elementen. "Iedereen hoort bij de kudde", zegt men in de kerk. Laten we op zoek gaan naar onze ware essentie. Naar wat ons mens maakt. Laten we diversiteit nu echt gaan omarmen. Daarbij hoort ook veel zelfreflectie. Iedere organisatie, ieder bedrijf, ieder mens zal bij zichzelf te rade moeten gaan: wat kan ik beter doen? Daarnaast krijgen we te maken met complexe vragen, zoals: wat doe je met een voetballer die weigert het One Love-bandje te dragen? Of met kerkelijke leiders die er zeer conservatieve gedachten op nahouden en die ook verspreiden? Als iedereen er mag zijn, dan zij dus ook.

Het enige dat werkt, is met elkaar in gesprek gaan. Waar loopt de grens van onze waarden, van onze democratie, van onze vrijheid? Als iemand een grens overschrijdt, moet je dat bespreken. We moeten elkaar in ieder geval niet gaan verketteren op sociale media, dat is zinloos.

Praat ook met iemand die moeite heeft met homoseksualiteit. Praat ook met iemand die conservatief staat tegenover vrouwenrechten. Mensen die zich niet gehoord voelen in hun zorgen en bezwaren, kunnen verharderen. Reduceer niet alles tot voor en tegen. Tot zwart en wit. Zeg: "Ik accepteer dat je anders denkt, maar wat gaan we er nu aan doen?" Je zult zien dat er verrassend veel mogelijk is.

Ter illustratie een mooi voorbeeld uit een Noord-Afrikaans gebied waar van oudsher veel vrouwenbesnijden plaatsvindt. Dit is vaak een ritueel dat puurheid moet symboliseren. In een gesprek erkenden we de noodzaak van de religieuze groep om een ritueel uit te voeren, maar zochten we tegelijkertijd samen een oplossing die de lichamelijke integriteit zoveel mogelijk intact laat. Door alternatieven aan te dragen, gebruiken sommige groepen nu veel minder ingrijpende methodes, zoals een speldenprik.

Te lang hebben we gedacht dat wat voor ons goed is, ook goed is voor een ander. Het is tijd die dwingende wijsvinger te laten zakken. Als land kunnen wij alleen nog maar geloofwaardig blijven als we voldoende ruimte geven aan de stemmen van mensen uit het globale zuiden, zoals we dat nu noemen. Zij moeten zelf bepalen wat goed voor ze is. Wij moeten ze daarin vertrouwen en accepteren dat het niet altijd zo hoeft te gaan als bij ons.' ■

‘Laat mensen
zelf bepalen wat
goed voor ze is’

'Als je wilt dat er iets verandert, moet je iets doen en niet alleen met je vingertje wijzen'

Wij hebben ons leven opgeofferd, jullie moeten nu je kansen grijpen.' Deze boodschap krijgt Niloufar Rahim in Nederland mee van haar ouders, nadat het gezin in 1997 vanwege de Taliban halsoverkop vluchtte uit Afghanistan.

Ze is dan 10 jaar oud. Die boodschap wordt een leidraad, op de basisschool, de middelbare, de universiteit. 'Nederlands leren, toetsen halen, diploma's... Ik rende maar door en keek nooit om.'

Niloufar gaat geneeskunde studeren in Leiden. Met zoveel gemak dat ze tijd over heeft en meer wil dan alleen studeren. 'Ik stond voor het eerst stil bij wat ik verloren had. Familie, vrienden, de geuren, de lucht, het licht, het zand onder m'n voeten. Maar besepte ook dat wij in Nederland kansen hadden gekregen die zoveel Afghanen nooit zouden krijgen. Dus ging ik naast m'n studie werken voor Stichting Keihan, die zich inzet voor Afghanen.'

Via Keihan loopt ze stage in Kabul, als arts in opleiding. 'Ik zag wat zorgverleners daar voor elkaar kregen met zo weinig middelen, in zulke zware omstandigheden. Ze leerden me om als arts, ongeacht de situatie, altijd de persoon te zien, niet alleen de patiënt.'

Nadat ze afstudeert en als arts in Nederland werkt, keert Niloufar voor Keihan geregeld terug naar haar geboorteland. 'We trainden onder meer geneeskunde-studenten in klinische vaardigheden, re-animeren, bloedprikken, hechten.' Met de Taliban aan de macht zijn deze bezoeken niet langer mogelijk. 'Maar ik blijf me ook hier in Nederland inzetten. Voor dialoog in plaats van geroep. Voor een menselijker asielbeleid. Voor betere zorg met minder regeldruk, vooral in de achterstandswijken. Want als je wilt dat er iets verandert, dan moet je iets doen, en niet alleen met je vingertje wijzen.' ■

Meer weten over Stichting Keihan, ga naar www.keihan.org

Beluister de (Engelstalige) podcast van Cordaid, met o.a. Niloufar en Bea (pagina 22) over uitdagingen in onze samenleving